

SESAM

in beeld

2022

Voorwoord

2022 was het jaar van krabbelen en weer opstaan. Voor veel vrijwilligersorganisaties dreunt de coronacrisis nog na: het kost moeite om nieuwe leden te werven, om oude leden te behouden, vrijwilligers te vinden of om nieuwe fondsen te werven. Het zijn soms moeilijke tijden.

Toch zien onze SESAM-adviseurs ook weer die enorme veerkracht bij vrijwilligersorganisaties. De schouders gaan eronder en de wens om door te gaan, is groot. De talloze clubs, verenigingen en initiatieven die we dit jaar hebben ondersteund kunnen er dan ook weer tegenaan. Zoals een van hen het zo mooi verwoord: “De praktijkervaring van de adviseurs en de onderbouwing van hun advies was goud waard!” Daar doen we het voor.

Ook dit jaar zetten we ons intensief in om organisaties van het belang van een veilige werkomgeving te overtuigen. Steeds meer organisaties sluiten een overeenkomst met SESAM om op een vertrouwenspersoon een beroep te doen. Een vertrouwenspersoon geeft eerste opvang bij meldingen van ongewenste omgangsvormen en integriteitsproblemen, ondersteunt de melder en zoekt met deze persoon de beste oplossing. Dankzij een gift van het Oranje Fonds hebben zes van onze adviseurs hiervoor een gecertificeerde opleiding tot vertrouwenspersoon gevolgd.

Als adviseurs constateren we dat er nog meer kennis nodig is om werkelijk tot een sociaal veilige omgeving te komen. Wij zijn daarover in gesprek met fondsen, koepels en grotere vrijwilligersorganisaties. Wat ons betreft komt er een opleiding voor vertrouwenspersonen, specifiek voor vrijwilligersorganisaties. Ook een vrijwilliger heeft immers recht op een veilige werkomgeving. Daar gaan we ons de komende tijd dan ook graag hard voor maken.

Yvonne Lengkeek,
Directeur SESAM academie

Facts & Figures

6

SESAM vind je in het hele land, verdeeld over 6 **regio's**.

82

In 2022 waren er 82 vrijwillige **SESAM adviseurs.**

6

We namen 6 **nieuwe adviseurs** aan.

11

We namen **afscheid** van 11 adviseurs.

Facts & Figures

208

Er zijn 208 **dagdelen** ingezet voor relatiebeheer, netwerken, acquisitie, beursvloeren etc.

642

Er zijn 642 **dagdelen** ingezet voor regionaal overleg, nascholing, intervisie, werkgroepen, directie.

274

Er werd geadviseerd in 274 afzonderlijke **projecten**.

1438

De adviseurs realiseerden 1438 **adviesdagdelen**.

Samenwerking

Vermogensfondsen beschikken over de financiële middelen om maatschappelijke organisaties en sociale initiatieven te ondersteunen. SESAM heeft met meerdere fondsen een goede samenwerkingsrelatie zoals Fonds 1818, Oranje Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Fonds Schiedam / Vlaardingen e.o., Sint Laurensfonds, Kansfonds, Sociaal Fonds Amersfoort, K.F. Heinfonds e.a.

Samenwerkingspartners zoals fondsen, gemeenten en koepelorganisaties kopen dagdelen in bij SESAM voor lokale of regionale organisaties die advies nodig hebben bij de aanpak van bepaalde problematiek.

Samen wijzer

SESAM adviseert en ondersteunt maatschappelijke organisaties en initiatieven waar vrijwilligers actief zijn. Door de regionale en lokale verbinding kunnen SESAM adviseurs, experts op het gebied van bestuurlijke- en organisatorische vraagstukken, uitstekend inspelen op wat er leeft bij deze organisaties.

SESAM staat voor een gezamenlijke, betrokken aanpak. Wij zijn ‘samen wijzer’. Samen is wat de relatie kenmerkt en wat de mensen in beweging zet. Op een persoonlijke en betrokken manier is SESAM altijd dichtbij.

SESAM academie is een stichting zonder winstoogmerk. De adviseurs zijn vrijwilligers. Een organisatie betaalt een bescheiden bedrag per adviesdagdeel. Daarmee bekostigen we de organisatiekosten van SESAM en de permanente scholing van de adviseurs.

274 Projecten in 2022, zoals:

Zwembad, Noord-Holland
Openluchtzwembad, drijft geheel op vrijwilligers. Aanleiding van het eerste gesprek was dat het voor de toezichthouders en huismeesters steeds lastiger wordt om om te gaan met bezoekers met ongewenst, respectloos en provocerend gedrag. Het bestuur wil voorkomen dat de veiligheid in het geding komt en dat de vrijwilligers afhaken. SESAM verzorgt trainingen voor deze toezichthouders en huismeesters waardoor ze beter met dit gedrag kunnen omgaan.

Gemeente, Overijssel
Gemeente Steenwijkerland zet SESAM in om een aanbod te doen van workshops voor vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente. Doel is de bestuurskracht van de vrijwilligersorganisaties te versterken. SESAM organiseert workshops op de thema's Bestuurszaken, Financiën, Marketing en Sociale veiligheid en integriteit.

Dierenambulance, Noord-Brabant
Het bestuur van een Stichting Dierenambulance laat een onafhankelijk onderzoek uitvoeren. Doel van dit onderzoek is om een duidelijk beeld te krijgen over waar de organisatie staat, wat de verbeterpunten zijn en hoe interne en externe stakeholders de dienstverlening van de DA beoordelen. Het adviestraject door SESAM academie levert een rapportage op met aanbevelingen die liggen op het terrein van de interne organisatie, de relatie met externe partners zowel voor wat betreft de directe dienstverlening als mogelijke financiers en begunstigers.

Project

Gemeente Tilburg en Kringbestuur KBO (Katholieke Bond voor Ouderen) Tilburg

In januari 2022 sluit SESAM een strippenkaartovereenkomst met de gemeente Tilburg. Hierin staat dat de gemeente in overleg met SESAM academie ondersteuningsvragen van vrijwilligersorganisaties financiert met een aantal dagdelen. Voorwaarde is dat die organisaties aangesloten zijn bij de gemeente. De aanvraag van het Kringbestuur KBO te Tilburg is om die reden toegewezen.

Nicolette van Poppel van de gemeente Tilburg en Toine van Poppel van Kringbestuur KBO vertellen over hun ervaringen met SESAM. Ook de betrokken SESAM adviseurs Wil van Hattum en Marjo Blom vertellen wat zij vonden van dit project.

Welk resultaat verwachtte u van de adviseurs van SESAM academie?

Nicolette van Poppel: "We hadden goede verhalen gehoord in het land over de waardevolle bijdragen van de SESAM adviseurs. Het doel van de gemeente is dat ze vrijwilligersorganisaties wil ondersteunen in datgene waar zij behoefte aan hebben. Inmiddels hebben de SESAM adviseurs vier projecten afgehandeld en zijn er nog twee onderweg."

"We horen van de organisaties dat de ondersteuning hen veel heeft opgeleverd. Ook het Kringbestuur van KBO heeft ons laten weten wat er op hoofdlijnen is gebeurd en dat ze zeer tevreden waren over de inbreng van de adviseurs. Een concreet resultaat van het project met kringbestuur KBO is nog niet te benoemen. Het project is onlangs afgesloten en het moet nog rijpen."

Project

Nicolette van Poppel: "De gemeente Tilburg is meer dan tevreden over de inzet van de SESAM adviseurs. De adviseurs communiceren goed, houden zich aan de afspraken en hebben een open mind. Ook hebben de adviseurs verschillende expertises. Voor een van de projecten is een adviseur ingeschakeld met veel financiële kennis. Voor ons is de inzet van de SESAM adviseurs een cadeautje dat we kunnen geven aan vrijwilligersorganisaties. Mijn tip: ga zo door!"

Welk resultaat verwachtte u van de adviseurs van SESAM academie?
Toine van Poppel: "Het KBO Kringbestuur heeft een overkoepelde functie voor de verschillende KBO-afdelingen in de hele gemeente Tilburg. Zij faciliteert de afdelingsbesturen bij het realiseren van de operationele doelstellingen.

Daarnaast is het Kringbestuur in Tilburg op strategisch en beleidsniveau actief met diverse samenwerkingspartners waaronder professionele organisaties (sociaal werk, zorginstellingen, woningbouwcorporaties enz.) en de gemeente. De gemeente heeft drie jaar geleden de beleidsopdracht 'Goud' geformuleerd en het kringbestuur gevraagd hierin te participeren."

"Het voorgestelde beleid is zinvol en noodzakelijk en een kans maar vraagt van de Kringbestuurders extra inzet. Dat botst met de eigen prioriteiten in het bestaande werkveld van de KBO's. De vraag die het bestuur zichzelf stelde is 'Hoe kunnen we als parapluorganisatie functioneren en wat is ons bestaansrecht."

"We hoorden van de Seniorenraad dat ze over een soortgelijke kwestie in gesprek waren met SESAM adviseurs en dat ze daar profijt van hadden. Wij verwachtten een soortgelijk resultaat."

En is dat bereikt?
"Samen met mijn collega-bestuurder Frans Pulsken heb ik teksten aangeleverd. Met de SESAM adviseurs hebben we de missie en visie geformuleerd. Het prettige was dat de SESAM adviseurs de goede woorden voor ons vonden die ook pasten bij de andere bestuursleden. Het resultaat was beleidsnotitie op één A4-tje voor het jaar 2023. Van de tekst hebben we een brochure laten maken. Deze is bijgevoegd met het tijdschrift de Draad en bij alle 60-plussers in Tilburg in de bus gedaan. Dat heeft goede feedback opgeleverd en ook nieuwe leden voor de KBO."

Project

Wat was een kritische succesfactor voor de twee SESAM adviseurs, Wil van Hattum en Marjo Blom?
Wil van Hattum: "Van belang was dat voor het Kringbestuur KBO duidelijk is dat zij de inhoudelijke opdrachtgever voor SESAM zijn. De gemeente financiert. Alleen met instemming van het Kringbestuur rapporteert SESAM ook aan de gemeente Tilburg."

En wat was een goede randvoorwaarde?
"We hebben met het kringbestuur twee oriënterende gesprekken gehouden om informatie uit te wisselen, een eerste probleemanalyse op te stellen en de ondersteuningsvraag te formuleren. We merkten dat de bestuursleden van de kring verschilden van denkwijzen en ideeën over een aantal zaken maar er geen concrete afspraken waren vastgelegd over hoe nu verder. Ook vroegen een paar zich af waarom zij adviseurs nodig hadden om beleid te maken. Ze hadden immers zelf ook een stevige achtergrond."

"De vraag was hoe het kringbestuur de diverse taken vanuit de gemeente en vanuit hun rol voor de KBO -afdelingen kon verenigen en invullen. Voor ons de voorwaarde hoe we die verschillende zienswijzen tot een gemeenschappelijke noemer konden terugbrengen om tot een missie, visie en een beleidsplan te komen. We hebben daarom voorgesteld om een schrijfgroepje te beginnen."

"Met twee leden van bestuur hebben we in twee sessies gesproken over een aantal zaken. Wij hebben deskresearch gepleegd en deze samen met onze ervaringen ingebracht in die sessies. Deze nieuwe en aanvullende invalshoeken leidde mede tot het aanscherpen van zienswijzen en het leggen van verbindingen. Het schrijfgroepje heeft een beleidsnotitie opgesteld en deze voorgelegd aan het bestuur."

Project

ADRA Nederland & workshops sociale veiligheid

ADRA Nederland is een organisatie die strijdt tegen armoede en onrecht. ADRA vraagt de SESAM adviseurs voor uiteenlopende projecten. In dit geval betreft het workshops sociale veiligheid.

Geert Hendriks, directeur van ADRA Nederland en vrijwilligerscoördinator van Share en Care Huis ter Heide, Lydia van Rhenen, vertellen over hun ervaringen met de SESAM academie. Ingrid Bartelsman, SESAM adviseur, vertelt daarnaast wat zij van dit project vond.

Welk resultaat verwachtte u van de adviseurs van SESAM academie?
Geert Hendriks: "Wij benaderen de SESAM academie omdat we met vraagstukken zitten die wij niet zelf kunnen oplossen of beantwoorden. Wanneer de vraagstelling is neergelegd en screening gedaan is door het bureau verwachten wij adviseurs die vanuit hun professionele achtergrond meepraten en -denken aan ons vraagstuk/dilemma of wens. Soms is dat met het heel concreet maken van een document zoals een bestuursreglement. Soms als begeleiders van een proces tot bewustwording van integriteit en veiligheid."

Is dat bereikt, wat is anders?
"In alle jaren dat ADRA met SESAM werkt zijn wij nog nooit teleurgesteld. Ik vermoed omdat er een goede screening plaats vindt. Daarna volgt het proces met de adviseur om de vraag zo helder en duidelijk mogelijk te krijgen en vervolgens wat de adviseur doet, met welk tijdsplan en de te verwachten uitkomst."

"De adviseurs hebben de directie, bestuur, medewerkers en vrijwilligers bijgestaan met een korte en langdurige opdrachten en voor wat complexere zaken."

Project

Denk je dat de deelnemers vanmorgen tevreden zijn over de bijeenkomst?
Lydia van Rhenen: "De meeste deelnemers zijn tevreden over de bijeenkomst. De sfeer was goed, er waren mooie gesprekken. Ik denk dat we wat resultaten gaan bereiken: aanbevelingen voor bezoekers, aanschaf van kluis en duidelijkheid over veiligheidsprotocol vanuit ADRA NL over BHV, AED, e.a. zaken."

Een aantal deelnemers had het idee dat we dit met elkaar ook hadden kunnen doen.
Ik had zelf gehoopt dat het stukje teamsamenwerking ook aan de orde zou komen. Gezien de volle agenda zijn we helaas tot halverwege gekomen."

"Nieuwe vrijwilligers participeerden goed. Belangrijk is ook dat we ervaringen gedeeld hebben, de gesprekken in fijne sfeer plaatsvonden en dat ook nieuwe vrijwilligers hun mening durfden te geven."

Wat was een kritische succesfactor in dit project volgens SESAM adviseur Ingrid Bartelsman?
"De belangrijkste kritische succesfactor bij een workshop sociale veiligheid zit in het maatwerk."

"De SESAM adviseur voert altijd een intakegesprek en stemt het programma af op de beginsituatie van het team, op de al of niet reeds aanwezige documenten en op de samenstelling van het gezelschap.
We houden de workshop bijeenkomsten altijd in de ruimte van de opdrachtgever, dit versterkt de vertrouwdheid en het je thuisvoelen gevoel."

Daarnaast creëren we een sfeer van rust en vertrouwelijkheid en zorgen we dat er voldoende tijd en ruimte is voor gesprekken die de diepte in kunnen gaan en mensen kunnen raken. Dat gebeurt zowel in de plenaire sessie, maar ook vaak in kleinere groepjes. Dat kan ook betekenen dat we na afloop nog even blijven of een vervolgafspraak maken."

Onze werkwijze is dat de workshop bijeenkomsten leiden tot afspraken, hoe gaan we met elkaar om? Waar liggen de risico's in onze organisatie? Dit leidt tot het op papier zetten van gedragsregels over de omgang met elkaar en met bezoekers. Een belangrijke randvoorwaarde is bij dit onderwerp vanzelfsprekend vertrouwelijkheid en betrokkenheid om samen na te denken over de op te stellen gedragsregels."

Project

Kansfonds en Inloophuis Goud voor Noord

Inloophuizen die aangesloten zijn bij het Kansfonds kunnen er terecht voor een ondersteuningstraject. Voor de uitvoering ervan heeft het Kansfonds in 2022 samenwerkingsovereenkomst met de SESAM academie weer met 3 jaar verlengd.

Willem Sermont, programmaleider Kansfonds/Franciscusfonds, Remko van Hijem, bestuursvoorzitter inloophuis Goud voor Nood en Gerlinda Robbertsen, zakelijk leider Goud voor Noord, vertellen over hun ervaringen met de SESAM academie. Marja Molenaar is de SESAM adviseur bij dit project. Ook zij vertelt hierover.

Welk resultaat verwachtte u van de adviseurs van SESAM academie?
Willem Sermont: "De verwachting is dat de SESAM adviseurs met hun ervaring en deskundigheid, inloophuizen kunnen helpen om een krachtigere organisatie te worden.
SESAM heeft voor Fonds Franciscus online trainingen verzorgd voor bestuurders, ondersteund bij de implementatie van een Impact Toolkit en advies op maat trajecten, en een leertraject opgezet binnen het Masterprogramma die in 2023 van start gaat voor een select aantal inloophuizen. Het is waardevol dat een ervaren adviseur van buitenaf met een inloophuis meekijkt."

Is dat bereikt, wat is anders?
"Het inloophuis krijgt een goede analyse van een buitenstaander, een analyse die de start is voor een gesprek over het inloophuis. De SESAM adviseurs achterhalen ook de vraag achter de vraag. Het inloophuis kan vervolgens een weloverwogen koers uitzetten."

"Voor de adviseurs is het van belang dat die voor zichzelf steeds de vraag stelt: hoe kan ik het meest helpend zijn en in staat zijn om die rol te pakken op dat moment. Wat je ziet bij SESAM is dat hun getoonde houding essentieel is. Ze zijn betrouwbaar, staan open voor nieuwe dingen en zijn bereid om te leren."

Project

Welk resultaat verwachtte u van de adviseurs van SESAM academie?
Remco van Hijem: "De eerste vraag was te helpen bij een goede en constructieve samenwerking tussen bestuur en zakelijk leider. De vervolgvraag was het behulpzaam zijn bij het opstellen van een meerjarig programma."

Is dat bereikt, wat is anders?
"Het bestuur is blij was met de structuur die werd geboden en de hulp bij het vooruit kijken. De noodhulp heeft geleerd hoeveel bewoners, bedrijven en andere organisaties bereid zijn tot samenwerken om degenen die dat nodig hebben te helpen. Daarnaast ontstond er veel PR rond Goud van Noord in Rotterdam en dat leidde weer tot nieuwe mogelijkheden tot samenwerking."

"Het resultaat van het programma is dat het richting geeft én vrijheid om te leren, ook van ervaringen. Het opstellen van een meerjarig programma stimuleerde Goud van Noord om na te denken over wat zij de leidinggevende verbinding zien tussen de verschillende projecten zoals Huiskamer, Helden van het Oude Noorden, V(rouwen)-power."

Wat verwachtte Gerlinda Robbertsen van de SESAM adviseurs?
Gerlinda Robbertsen: "Tijdens de inflatie- en energiecrisis heeft Goud van Noord met partners in en buiten de wijk noodhulp georganiseerd voor bewoners uit de wijk zoals bonnen voor supermarkten. Dat heeft verrassend geleid tot veel meer ideeën en mogelijkheden om de missie en visie van Goud van Noord én de daaruit voortvloeiende projecten nog meer handen en voeten te geven. Het programma heeft ook, zoals gehoopt, geholpen om meerjarige financiering te organiseren. Zo hebben fondsen als het Oranjefonds, Laurensfonds, Kansfonds en de Stichting Luistergoud voor vier jaar (en soms langer) financiële steun toegezegd: dat is circa tweederde van de totale begroting."

Is dat bereikt, wat is anders?
Het effect van dit alles is dat er meer rust is in de organisatie van Goud van Noord. De organisatie staat daardoor steviger in haar schoenen en is minder kwetsbaar doordat betaalde medewerkers een vast contract kunnen krijgen."

Project

"De aandacht kan meer op de doelgroep zélf worden gericht en op de uitbreiding van de samenwerking met andere partijen. Voor de mensen voor wie Goud van Noord het doet, heeft dat ook effect."

Hoe is de samenwerking met SESAM bevallen?
"Heel goed. Het was fijn om te sparren. 'Als ik het niet aan jullie weet uit te leggen wat en waarom we het doen, dan kan ik dat ook niet bij de fondsen'. Ik kon leunen op veel kennis en ervaring op basis van gelijkwaardigheid. Door ons kon het proces bewaakt en geborgd worden doordat de SESAM adviseurs, als buitenstaander de juiste vragen stelden. We hadden SESAM op die momenten gewoon nodig."

Wat was voor SESAM adviseur Marja Molenaar een kritische succesfactor bij dit project?
Marja Molenaar: "Belangrijk was de constructieve samenwerking in een sfeer van openheid en vertrouwen met het bestuur van Goud van Noord en de zakelijk leider. "

In de tweede fase stond de meerjarenstrategie centraal, een creatief en uitdagend proces waarin wij als adviseurs de rol van sparringpartner en vragensteller hebben vervuld en onder andere de strategiebijeenkomst met bestuur en zakelijk leider hebben voorbereid. Het was ook interessant en leerzaam om te zien wat een kleine, inhoudelijk gedreven organisatie tot stand kan brengen."

Wat waren belangrijke randvoorwaarden?
"Iedereen zag het belang van doel van de opdracht en samen konden we stappen zetten om de samenwerking binnen Goud van Noord te onderzoeken, te verhelderen en vervolgens ook vast te leggen in afspraken."

Meer informatie?

info@sesamacademie.nl
www.sesamacademie.nl
Deventerstraat 130c
7321 CD Apeldoorn
Telefoon: 055- 360 29 16